

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ขอเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ความสำคัญของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับครูและผู้บริหารในการกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี การศึกษา 2544 จำนวน 843 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 10,659 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนจำนวน 9,816 คน ผู้บริหารจำนวน 843 คน เลือกกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของเครื่องซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 640 คน จำแนก เป็นครูผู้สอนจำนวน 375 คน และผู้บริหารจำนวน 265 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย ให้กระจายสัดส่วนไปตามอำเภอและตามโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้น โดยได้รับ คำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบ สอบถามไปจำนวน 640 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS for Windows และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหา ค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับความสำคัญ

4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้ t-test ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความถี่เห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของครูต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของครูโดยรวม เห็นด้วยในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 1 โรงเรียนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.2 ด้านการเตรียมการ / ปัจจัยสนับสนุน ความคิดเห็นของครูโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 18 วิเคราะห์หลักสูตรก่อนทำแผนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 11 สำรวจความพร้อมของการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร และคุณสมบัติของบุคลากร

1.3 ด้านการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของครูโดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 34 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและเลือกวิธีการเรียนรู้

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล ความคิดเห็นของครูโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 50 นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 48 ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมโดยให้ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 1 โรงเรียนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 ด้านการเตรียมการ / ปัจจัยสนับสนุน ความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 17 เปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติกับเพื่อนร่วมงานอย่างใกล้ชิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 11 สำรวจความพร้อมของการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร และคุณสมบัติของบุคลากร

2.3 ด้านการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 34 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและเลือกวิธีการเรียนรู้

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล ความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 43 เกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน ข้อ 46 มีการประเมินผลที่ครอบคลุมพฤติกรรมและความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน และข้อ 50 นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 48 ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมโดยให้ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 1 โรงเรียนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.2 ด้านการเตรียมการ / บัณฑิตสนับสนุน ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 18 คือวิเคราะห์หลักสูตรก่อนทำแผนการสอน และข้อ 19 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 11 สำรวจความพร้อมของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรและคุณสมบัติของบุคลากร

3.3 ด้านการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 34 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและเลือกวิธีการเรียนรู้

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยรวม เห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 50 นำผลการประเมินไปปรับบรรจุ แก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 48 ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า 1) ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเตรียมการ / บัณฑิตสนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากแบบสอบถามปลายเปิดมีครูและผู้บริหารจำนวน 168 คน ที่แสดงความคิดเห็น จำแนกเป็นครูจำนวน 98 คน ผู้บริหารจำนวน 70 คน สำหรับความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) รัฐควรเพิ่มงบประมาณในการดำเนินการให้เพียงพอ 2) รัฐควรจัดอบรมครู ผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3) รัฐควรจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เพียงพอกับความต้องการ 4) ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบเน้นสภาพจริง 5) ครูควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ควรดำเนินการในโรงเรียนที่มีความพร้อม 7) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ 8) ควรจัดให้มีโครงการยวทูตความดีในทุกโรงเรียน 9) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และ 10) ควรให้เขต จังหวัด เป็นผู้จัดทำหลักสูตร

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามกรอบความคิด 4 ด้าน ทำให้ทราบความคิดเห็น อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ รายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมโดยให้ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ยังให้ความสำคัญต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในระดับที่ยังไม่มาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 1 โรงเรียนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม แสดงว่าข้อนี้มีการปฏิบัติน้อยกว่าอย่างอื่น ที่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นคือควรมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2 ด้านการเตรียมการ / ปัจจัยสนับสนุน ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 18 วิเคราะห์หลักสูตรก่อนทำแผนการสอน และข้อ 19 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในโรงเรียน แสดงว่าครูและผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนทำแผนการสอน และการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อนำไปวางแผนประกอบการจัดสรรงบประมาณในการเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 11 สสำรวจความพร้อมของการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร และคุณสมบัตินของบุคลากร แสดงว่าข้อนี้มีการปฏิบัติน้อยกว่าอย่างอื่นที่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นคือ การสำรวจความพร้อมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรและคุณสมบัตินของบุคลากรเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม

1.3 ด้านการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 คือข้อ 34 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียนแสดงว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูยังไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน และข้อที่ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและเลือกวิธีการเรียนรู้ แสดงว่าข้อนี้มีการปฏิบัติน้อยกว่าอย่างอื่นที่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นคือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนและเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 คือข้อ 50 นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่ได้ให้ผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 48 ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ แสดงว่าข้อนี้มีการปฏิบัติน้อยกว่าอย่างอื่นที่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นคือ ควรให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อทราบข้อบกพร่องและสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสภาพเป็นจริงในปัจจุบันครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์เห็นด้วยกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน การวิเคราะห์หลักสูตร การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพันธุ์ สุวรรณมุข (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาที่พบมากที่สุดคือ สื่อครุภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของงบประมาณเพื่อใช้จัดทำสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน และการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อสร้างเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดจนงานวิจัยของ สุรพงษ์ เศรษฐภักดี (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ครู-อาจารย์ ควรมีการประเมินผลในสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนและให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในบทเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าในด้านความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงาน 4 ด้าน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เป็นแนวคิดที่เป็นที่ต้องการของครูและผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า "การจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะครูและผู้บริหารเห็นว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามข้อบ่งชี้งาน 4 ด้านนั้น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมที่ได้จากคำถาม ปลายเปิด พอสรุปได้ ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 4 ด้าน ที่แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) รัฐควรเพิ่มงบประมาณในการดำเนินการให้เพียงพอ 2) รัฐควรจัดอบรมครู ผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3) รัฐควรจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เพียงพอกับความต้องการ 4) ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบเน้นสภาพจริง 5) ครูควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ควรดำเนินการในโรงเรียนที่มีความพร้อม 7) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ (8) ควรจัดให้มีโครงการยวทูตความดีในทุกโรงเรียน (9) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน (10) ควรให้เขต จังหวัด เป็นผู้จัดทำหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรักษ์ อุพงษ์ (2540 ; บทคัดย่อ) พบว่า รัฐบาลควรจัดสรรทรัพยากรการบริหารให้เพียงพอ และควรกำหนดมาตรการซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่วนงานวิจัยของ อุบลแดง สิทธิวรเดช (2541 ; บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนควรดำเนินการในเรื่อง การจัดสรรงบประมาณให้ทันกับความต้องการการพัฒนาบุคลากร การใช้สื่อเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น ส่วนงานวิจัยของ ตู จงรักษ์ (2543 ; บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ครูไม่ได้ตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน และครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนน้อย ตลอดจนงานวิจัยของ อคฺลย์เดช ฐานะ (2543 ; บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือ ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านการวางแผนการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีผู้ตอบมากที่สุดตามลำดับดังนี้

3.2.1 ด้านการเตรียมการ / ปัจจัยสนับสนุน รัฐควรเพิ่มงบประมาณในการดำเนินการและการจัดอบรมครู ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้และการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมตลอดทั้งเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านปัจจัยไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน

3.2.2 ด้านการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและจัดได้อย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับสภาพการทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

3.2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลควรจัด
 อย่างเป็นระบบเน้นสภาพจริงและควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วนตามกระบวนการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้ในระบบใหม่หรือที่เรียกว่าการปฏิรูปการเรียนรู้

3.3.4 ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ควรดำเนินการใน
 โรงเรียนที่มีความพร้อมและควรจัดให้มีหลักสูตรยวทูตความดีในทุกโรงเรียนโดยโรงเรียนจะต้อง
 เตรียมการให้เกิดความพร้อมในด้านของหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อจะทำการจัด
 การศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกันและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการจัดกระบวนการ
 เรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดย
 รวมทุกด้านเห็นด้วยในระดับมาก ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้และศึกษาค้นคว้า
 วิจัยต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูผู้สอนและบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 เห็นด้วยกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ ควรส่งเสริมให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
 นำกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

1.2 ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและ
 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ

1.3 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมาร่วมในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและเป็น
 รูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในสังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เท่านั้น ผลการวิจัยอยู่ในขอบเขตจำกัด ฉะนั้นจึงควรมีการวิจัย
 โดยขยายขอบเขตของประชากรให้ครอบคลุมไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ
 ทั่วประเทศ

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น
 เป็นสิ่งสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืด
 ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ